

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Sihto, Tiina

Title: Sinkkunaisia ajan armoilla?

Year: 2018

Version: Published version

Copyright: © Sihto & Sukupuolentutkimuksen seura, 2018.

Rights: In Copyright

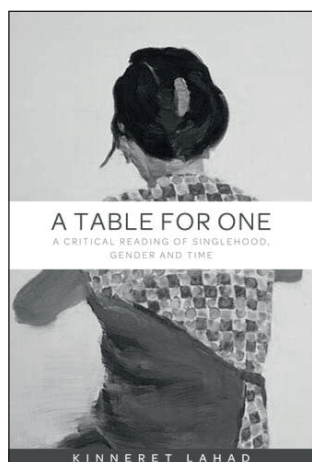
Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Sihto, T. (2018). Sinkkunaisia ajan armoilla?. Sukupuolentutkimus, 31(1), 44-46.

SINKKUNAISIA AJAN ARMOILLA?

Tiina Sihto

Kinneret Lahad (2017) *A Table for One: A Critical Reading of Singlehood, Gender and Time*. Manchester: Manchester University Press. 163 s.

”Miten sä olet vieläkin sinkku?” on sukujuhlien ja kahvipöytäkeskustelujen klassikkokysymys ihmiselle, joka ei elä vakituksessa parisuhteessa. Kysymys esitetään usein vilpittömän hämmästyneenä, ja sanalla ”vieläkin” viitataan epäsuorasti siihen, että sinkkuna vietetty ajanjakso on jatkunut kysyjän näkökulmasta jo liian pitkään. Sinkkuus on siis poikkeustila, josta tulisi aktiivisesti pyrkiä pois. Tämänkaltaiset arkiset huomiot muodostavat Kinneret Lahadin hiljattain ilmestyneen teoksen *A Table for One: A Critical Reading of Singlehood, Gender and Time* lähtökohdan, jonka pohjalta hän lähtee purkamaan auki sinkkuuden, sukupuolen ja ajan yhteenkietoutumia. Lahadin mukaan ajalla on keskeinen rooli sinkkunaisen subjektuuden diskursiivisessa rakentumisessa, sillä arkiymmärrystämme ennen kaikkea naisten sinkkuudesta määrittävät monet aikaan liittyvät käsitteet, odotukset ja stereotyyppit. Teoksen sukupuolifokus onkin nimenomaan naisten sinkkuudessa.

Teoksessaan Lahad analysoi erilaisia sinkkuutta käsitteleviä kulttuurituotteita, kuten elokuvia,

tv-sarjoja, kolumneja, blogitekstejä ja mainoksia. Tutkimus keskittyy erityisesti Israeliin ja israelilaisiin kulttuurituotteisiin, mutta kirjassa käsitellään myös esimerkiksi *Sinkkuelämää*-televisiosarjaa ja *Bridget Jones* -elokuvia. Israel kuitenkin muodostaa teoksessa oman erityisen kontekstinsa, joka peilautuu esimerkiksi Suomeen huomattavan konservatiivisena yhteiskuntana. Toisaalta, kuten Lahad huomauttaa, tietynlaiset kulttuuriset puhetavat ja sinkkunaisiin liittyvät stereotyyppit ovat samankaltaisia eri puolilla maailmaa: sinkkunaisia pidetään epätoivoisina, hysterisinä, lapsellisina, vastuuttomina ja/tai laiskoina. Sinkkunaisten varoittelu biologisen kellon tikittämisestä, hedelmällisyyden parasta ennen -päivämäärän ohittamisesta ja vanhaksi piiksi jäämisestä ovat tyypillisiä puhetapoja etenkin niissä maissa, joissa syntyvyys on laskussa ja avioliittoja solmitaan yhä vähemmän. Teos on täynnä hyvin rakennettua keskustelua siitä, miten sinkkunaisia varoitetaan usein juuri ajan hukkaamisesta tai tuhlaamisesta. Teoksessa kiinnitetään huomiota esimerkiksi siihen, miten sinkkuuden aika rakentuu samaan aikaan paikoilleen pysähtyneeksi (”sen oikean” odottaminen) ja kiihtyvällä tahdilla loppuun kuluva (biologisen kellon tikitys).

Sinkkunaisen aika voi siis rakentua samaan aikaan esimerkiksi tyhjäksi, hukatuksi, tuhlatuksi ja jämähtäneeksi. Väärin käytettyä se on kuitenkin aina. Samanlaisen havainnon voi tehdä myös seurattessa kotimaista asiantuntijakeskustelua, jossa on puhuttu esimerkiksi sinkkujen ”nolla-ajasta” (ks. Vaaranen 2015). Tällä viitataan sellaisiin ajanvieron tapoihin, joiden raameissa on epätodennäköistä tavata potentiaalista tulevaa kumppaniaan. Esimerkiksi yksin harrastamisen tai ystävien kesken vietettyjen mökkiviikonloppujen nimittäminen nolla-ajaksi kertoo siitä, millaisena sinkkujen aikaa pidetään myös parisuhdeasiantuntijoiden keskuudessa: sinkun aika on arvotonta ei-aikaa, jolla on arvoa vain niinä hetkinä, kun sinkku aktiivisesti pyrkii ei-sinkkuuntumaan (*un-single*, DePaulo 2006). Parisuhdetta tulisi etsiä jatkuvasti, ettei vain tipahda nolla-ajalle. Samanlaista ajan tematiikkaa sovelletaan myös parisuhteisiin: jos parisuhteessa toiveet avioliitosta ja lapsista eivät ole yhteneväisiä, osapuolia varoitellaan puolison ajan ”varastamisesta” tai oman ajan ”tuhlaamisesta” (ks. Vaaranen 2013).

Heteronormatiivisessa lineaarisessa elämänkulussa parisuhteessa liikutaan tietyllä aikavälillä kihlauksen kautta avioliittoon, ja siitä kohti lapsiperhelämää. Tällainen aika taas ei voi koskaan rakentua hukatuksi tai pysähtyneeksi nolla-ajaksi.

SINKKUUDEN POLITIIKKA

Lahadin mukaan sinkkuus hahmotetaan usein erityisesti naisen elämän liminaalina, välitulana, joka yleensä ajoittuu aikuisuuden ensimmäisiin ikävuosiin ja yhdistyy kulttuurisessa kuvastossa erityisesti opiskeluaikaan, parikymppisyyden ensimmäisiin vuosiin. Välitulasta siirrytään kuitenkin ennen pitkää kohti vaimoutta ja äitiyttä. Jos näin ei tapahdu, nähdään että yksilössä on jotain vialla – hän on joko psykologisesti vaurioitunut ja hänen sinkkuutensa on patologista, tai hän on prinsessasatujen aivopesemä nirsoilija, joka saa odottaa valkoisella ratsulla saapuvaa prinssiään ikuisesti, jos ei ajoissa havahdu ”laskemaan rimaa”.

Sinkkunaiset nähdään vakiintuneissa stereotyyppioissa usein joko katkerina vanhoinapiikoina ja hulluina kissanaisina tai vapaita valintoja tekevinä emansipaation airuina. Lahad kritisoi molempia stereotyyppioita siitä, miten ne kapeuttavat kuvaa sinkkunaista, ja kyseenalaistaa kahtiajakoja, kuten valittu/pakollinen tai onnellinen/onneton sinkkuus. Kaikki sinkkunaiset eivät ole *Sinkku-elämä*-televisiosarjan valkoisia, heteroseksuaalisia ja tukevasti keskiluokkaisia naisia. Valinnanmahdollisuudet liittyvät siis keskeisesti olemassa oleviin taloudellisiin ja sosiaalisiin resursseihin. Tämän vuoksi myös sinkkujen ja sinkkuuden tutkimuksessa on tarvetta intersektionaalille analyysille.

Sinkkuuden käsittäminen pelkästään yksilöllisinä valintoina estää myös laajemman poliittisen ymmärryksen muodostumista sinkkuudesta. Teoksessaan Lahad korostaakin, että hänen luentansa sinkkuudesta ilmiönä on ennen kaikkea poliittinen. Teoksessa sinkkuutta ei tarkastella totuttuun tapaan sosiaalisena ongelmana, henkilökohtaisena tragediana tai naisen autonomian juhlistuksena. Tämän sijaan Lahad nostaa esiin sen, miten sinkkuus on yhteiskunnallisesti marginalisoitu, ja tämän vuoksi sinkkuudesta tulisi tehdä myös poliittinen kysymys. Niin kauan kuin sinkkuus käsitetään

ennen kaikkea välitulana on epätodennäköistä, että yhteiskunnallisella tasolla tehtäisiin merkittäviä parannuksia erityisesti sinkkuja koskeviin asioihin. Suomessa oli vuonna 2016 yli miljoona yksin asuvaa (Tilastokeskus 2017), ja yhden hengen kotitalouksilla on muita kotitalouksia sosiaalisesti ja taloudellisesti haavoittuvampi asema (Kauppinen ym. 2014). Poliittisessa keskustelussa yksin asuvien asemaa koskevat kannanotot ovat kuitenkin harvassa, sillä suuri osa politiikan toimijoista haluaa profiloitua erityisesti perheitä koskevien kysymysten esille tuojina. Rachel Moranin (2004) artikkeliin viitaten Lahad kritisoi myös feminististä teoriaa ja aktivismia sinkkuuden unohtamisesta. Näkyvimvät feministiset kamppailut ovat liittyneet ennen kaikkea naisten asemaan perheissä sekä äitien asemaan työmarkkinoilla. Tällä hetkellä Suomessa käydään runsaasti keskustelua esimerkiksi perhevapaiden uudistamisesta ja mahdollisen uudistuksen tasa-arvovaikutuksista (ks. esim. Salmi & Närvi 2017). Näiden keskusteluiden tärkeyttä feminismille ei voi kieltää, mutta työelämää koskevassa keskustelussa olisi tärkeää puhua myös muiden naisten kuin äitien kokemista haasteista työmarkkinoilla.

Lahadin kirja tarjoaa monia tärkeitä avauksia sinkkututkimukselle sekä laajemminkin sukupuolentutkimukselle. Teos yhdistää ansiokkaalla tavalla sosiaalitieteellisen ajan tutkimusta sekä pitkään intiimisuhteiden tutkimuksessa vähemmällä huomiolla ollutta sinkkujen ja sinkkuuden tutkimusta. Vaikka intiimisuhteita on jo pitkään kuvattu ja tutkittu ennen kaikkea yksilöllistymisen kehyksessä, niitä koskeva julkinen keskustelu näyttäytyy usein melko ahtaana parisuhde- ja ydinperhenormin toisteluna. Erityisesti julkiseen keskusteluun toivoisi kriittisempää ja analyttisempää otetta synnytystalkoot-puheen (HS 23.8.2017) sijaan. Nykyisellään keskustelu näyttää jämähtäneen laskevaa syntyyvyyttä sekä maaseudun miesten ja kaupunkien naisten ”kohtaanto-ongelmaa” koskevaan taivasteluun. Tuula Juvosta (2017) lainatakseni: ”Entäpä jos kansalliset norminpurkutalkoot aloitettaisiinkin parisuhdenormin purkamisesta?” Lahadin teos tarjoaa tähän purkamiseen tärkeitä analyttisiä työkaluja.

KIRJALLISUUS

- Helsingin Sanomat (2017) Antti Rinne, 54, kehoittaa suomalaisia ”synnytystalkoisiin” – sanavalinta tyrmistyttää ja hävettää demareitakin. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000005337384.html> (haettu 2.10.2017).
- Juvonen, Tuula (2017) ”Huonot on juhlat, jos ei mitään hajoa” – Häähumun varjoon jää ongelmia. Alusta 21.3.2017. <http://alusta.uta.fi/artikkelit/2017/03/21/huonot-on-juhlat-jos-ei-mitaaen-hajoa-haae-ehumun-varjoon-jaeae-ongelmia.html> (haettu 2.10.2017).
- Kauppinen, Timo M., Martelin, Tuija, Hannikainen-Ingman, Katri & Virtala, Esa (2014) Yksin asuvien hyvinvointi. Mitä tällä hetkellä tiedetään? Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Työpaperi 27/2014.
- Moran, Rachel F. (2004) How Second-Wave Feminism Forgot the Single Woman. *Hofstra Law Review* 33:1, 223–298.
- Salmi, Minna & Närvi, Johanna (2017) Perhevapaat, talouskriisi ja sukupuolten tasa-arvo. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Tilastokeskus (2017) Asuntokunnat koon mukaan ja asuntokuntien keskikoko 1960–2016. http://www.tilastokeskus.fi/til/asas/2016/asas_2016_2017-05-22_tau_001_fi.html (haettu 2.10.2017).
- Vaaranen, Heli (2013) Älä varasta kahdeksaa vuotta hänen elämästään. Väestöliiton blogi 4.10.2013. <https://vaestoliitonblogi.com/2013/10/04/ala-varas-ta-kahdeksaa-vuotta-hanen-elamastaan/> (haettu 2.10.2017).
- Vaaranen, Heli (2015). Sinkkujen ajasta valtaosa on nolla-aikaa. Väestöliitto 6.2.2015. <http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/ajankohtaista/>